

Pomhaj Boh!

Cíklo 12.
19. měrza.

Létnik 9.
1899.

Serbske njedželiske lopjenka.

Wudawaju šo kózdu šobotu w Smolerjez knihicjihčerni w Budyschinje a šu tam dostacž sa schtwortlētnu pschedplatu 40 np.

Njedžela Judica.

Ef. 2, 13.

Nětk pač scže wý we Khrystušu Jesušu, kiz něhdý dalozý scže byli, bliszý scžinjeni psches tu frej Khrystušowu.

Nětk pač! To klineži, kaž naletný dých po čežkém krutym šymškém čažu, kaž měrna powjescz po dolhém krwawnym wojsowanju, kaž horjestacie po czémnej ſmertnej nozy. Nětk pač! To dawa duscham, kotrež běchu pscheſtale šo nadzecz, nowu krobkoſez, pohlad a wuhlad do wjeſeſeho, ſbózneho a wěſteho pschichoda! To sbudži wužnjeneho ducha, ſhromadži ſamylene myſkle a pschecža a staji jim wěſty kónz; to požylni, ſažo stanycz, ſpytacz ſ nowa krodžiež w Božej možy. Nětk pač! Komu ſluſcha tale wjeſela, wokſchewjaza, ſbudžaza powjescz?

Kiž scže w Khrystušu Jesušu. Njedžrbisč niz jenož wo Jesušu ſklyſhcež bycz. Njedžrbisč wo nim niz jenož historiske poſnacze měcz abo ſnanu jenož druhí artikel wěry wjedžecz. Njedžrbisč tež niz jenož ſwonkownje k zyrki ſluſhcež abo šo, kaž wjele ludakow czini, jenož po ſwuczenym waschnju k Božemu ſlowu a k Božemu blidu džeržecz; ně, dyrbisč k Anjeſej Jesuſej parſchonszy ſadžerzenje dostacž, dyrbisč do njeho plodženj a ſaſhcežepjenj bycz. Dyrbi wěrnoſez pola naž bycz, ſo ſmý ſo w ſvjatej křeženizy Jesuša woblekli, psches wěru, kaž halosa do winoweho pjenka ſaſhcežepjeni, kaž žiwe ſtawy ſ nim, ſ hlowu ſvjasaſe. Sbožnik praji: Ja we waž, wý

we mni! To dyrbi ſo pola naž psches Božu hnadi, psches ſvjateho Ducha móz a wabjenje ſtacž. Potom placži nam ſnamjo nadžije a wjeſeloscze: Nětk pač. A ſhoto ſmý ſ tym dostali, ſo ſmý w Khrystušu Jesušu psches wěru ſakorjenjeni a ſaloženi?

Něhdý scže dalozý byli a nětko bliszý scžinjeni. Daloki drje njemože Bóh wot cžlowjekow bycz. Pschetož Bóh njeje Bóh, kiz mož daloki bycz, ale Bóh, kiz je bliski. Njemože ſo ničto tak ſtradžu psched tym Anjeſom khowacz, ſo by wón jeho njewidžał, njemože ničto ſ kſhidłami rānskich ſerow tak daloko cžeknycz, ſo by Anjeſowe wóczko jeho njewidžało a jeho ruča jeho njedoſahnyla. Pschetož tón Anjeſ, tón wěčny Bóh, je wſchém ſwojim ſtukam a woſebje wſchém cžlowjekam bliſki a pschitomny. Tola wot Božej hnadi, wot Božej wutroby a luboſeče móže ſo cžlowjek runje tak ſdalowacž, kaž ſhubjeny ſyn, jako wón wot nana daloko psches kraj czehnjeſche. Te doſež cžlowjekow, kiz ſo w Božej bliſkoſezi tak boja, kaž ſloſtnik, hdž wón běrza ſetka. Šsu dusche, kiz, hdž hloſ wěčnoſeče jim do wucha klineži, to czuja, jako by jim ſwonežk khudych hręſhnikow na puežu k wotprawjenju ſwonil. Duž tež tak cžeknu, hdžez ſo tón Anjeſ jim pschibliži; duž cžeknu wot Božeho ſlowa a ſ Božeho doma, a jim ſo jenož tam lubi, hdžez ſu daloko wot Boha. Haj wſchal, kaž chze cžlowjek měcz, tak budže jemu potom. Chze li cžlowjek daloki bycz wot Boha, wot jeho hnadi a měra, dha tón Anjeſ ſwoju hnadi nikomu njeſchiniſuje. Wón pač ju tym poſkicži, kiz ſu ſ daloka pschischli; wón jim ruku

dawa a poszèle jim powjescz, so wón jim swoju wutrobu wotczini a žada, jich duschu jako swoje wobszedzenstwo wobszedzecz. To wožebje tym placzi, k kotrymž swiaty japoschtoł w naszym teſce ſezji, pohanam, kiž bęchu dalozh wot Božego ſlubjenja.

Woni ſu nětk bliſz̄y ſeſinjeni psches Jeſu ſowu ſrej. Schtóż Boha teho ſwiateho njeſnaje, tón ſebi myſli, so dyrbi ſo czlowjek jenož prajicz, dha budze wón ſaſo k Bohu pschińc̄ mōz a chzycz. Schtóż swoje hręchi njepoſnawſhi niczo wo Božim hnēwje njewē, tón ſebi myſli, so móže czlowjek jenož swoje njeprawo poſnawſhi bjes wſcheho dalschego k Bohu pschińc̄. Swiaty japoschtoł a wſchitke w hľubokich będzenjach duschow wuežiſczenie Bože dzęczi jo ſlepje wjedža. Woni wjedža, so dyrbi nam k temu Chrystuſowa droha ſrej jako njewinowateho jehnjecza pschelata na ſchizu pomhac̄ a ſo móže jenož psches nju naſcha wutroba ſ Bohom ſo ſiednac̄. Hafle, hdyž je ſo to ſtało, je ſwet ſ Bohom ſiednoczeny, a žadny hręchnik njeje wjazý daloki a wuſtorczeny wot Boha, ale bliſki a pola njeho w hnadze. A czlowjek ſam? Hdyž wón we wérje mōz Chrystuſowejſte ſrwé poſnaje, kaž psches nju ſo wſchon ſadżewk wotſtroni, ſpyta a ſhrobli ſo wón k Bohu ſtupic̄ a ſo k njemu kaž złonik wołac̄: Božo, budź mi hręchnikſej hnadny.

Tak bliſko chzemý ſo tež my k njemu ſtajic̄ a jemu ſo pschezo bole pschiblizic̄ psches wérku w modlitwie, a pschitupic̄, hac̄ ſam zyle bliſzy a węczne pola njeho.

Ja chzu rad tebie doſtaćz,
Ach! ſdzerž mie pschi ſebi,
Ja pschi tebi chzu wostaćz,
Hdyž ſo ezi roſkoczi
Twoja wutroba w tym czeli,
Hdyž duscha w ſmierzci
Sso ſ czelom róſno dzeli,
Mi budzeſh wutrobi.

Hamjen.

Jeſuſ Chrystuſ psched ſudom.

(Poſraczowanje)

Naſ ma ſo wobſkorženje k požadanemu kónzej dowjescz?

Ale Kaiphaſ je doſcz mudry czlowjek. Wón ſnaje praschenje, ſotrež dyrbi Jeſu ſa ſaniczic̄, njech wón njewotmolwi abo njech wotmolwi, njech wón ſapreje, njech k temu ſteji, ſa czimž ſo Kaiphaſ jeho prascha: „Ja cze pschi tym ſiwyム Bohu ſaroczu, ſo by nam powjedžil, hac̄ ſy ty tón žalbowany, Ssyn wýſkókhwaleñeho”. Pręje Jeſuſ, dha je ſo ſamón ſaniczil, mjeleži wón, dha dyrbi wſchón lud ſa to mēcz, ſo je wotmolwil: „Nē!” ſteji wón k temu, ſo je wón žalbowany, Ssyn wýſkókhwaleñeho, dha je mózno, ſo ſo wobſkorženje na to ſaložuje, ſo ſo ſkónczenje do ſmierzce ſaſudzi, doſelž je Boha hanil.

Pschi tym wobſedzbui a wopomí, ſo je ſo wýſkoli měſchnik dwoje praschal: ſ prénja, ſy ty žalbowany, ſ druha, ſy ty Ssyn Boži. Straſchnie ſa Jeſu ſa bęſche druhe praschenje. Hac̄ ty ſy tón žalbowany, po hejbrejsku: Męziaſ, po hręksku: Chrystuſ, to ręka: hac̄ ty ſy tón ſi duchom žalbowany kral iſraeliſki a wſcheho ſweta, wo kotrymž ſu profetojo węſchęſili. Byli na tajke praschenje khudý czlowjek ſ Nazaretha ſ „haj” wotmolwil, dha by to něchtózkuſi ſa blaſniſtwo mēl; ſo by ſo hodžalo ſ tajkeho „haj” ſhřeſchenje ſwjeſcz, ſotrež mēlo ſo ſe ſmierzcu khostac̄, ſa to njeſkieſche ſalon žanu pomož. Ale Ssyn Boži! Dręje njeje ſebi wýſkochi měſchnik ſam niczo krute a węſte ſ tuthm ſłowom pschedſtajil, to paſ ſadashe ſo węſte, ſo tón, kotryž ſo ſa Ssyna Božego wuſnaje, je ſ Bohom ſtowarſcheny tak něžnje, kaž nichto druhi. Ale to hodžesche ſo ſnamjenic̄ ſa hanjenje Boha, na ſotrež bęſche psches ſalon ſmierzcz poſtajena.

Naſ ſu wſchitzu na jateho hladali! Budźe wón ręczecz!

Haj, wón ręczi: „Ty to prajisch!” rjeknje wón. Po tajkim, ſo ie wón žalbowany, ſo je wón Ssyn Boži. A Jeſuſ pschiſtaji hſchęſe jene ſłowo. Psches nje pschekrocži wón ſe ſwojej ſwobodnej wolu tamne wuſnacze, ſotrež bęſche wýſkochi měſchnik ſebi žadal. Psches tele ſłowo dyrbi ſchkorbiſna na waſy, w ſotrež ſaſudzenje do ſmierzce leži, ſo pschepjelnic̄. Pschetož Jeſuſ wę, ſo je to Boža wola, ſo je to Boža dobra wola ſa ſbože a ſbóžnoſež czlowjekſta, po ſotrež wón ma wumrjecz: fakt mohł ſo wón poſnuć dacz, ſo njeby najwyſkochemu knjeſtlu jeho luda a psches nje wſchemu ſwetej wſchu wěroſez projil? Tute ſłowo ręka: „Alle wſchak praju ja wam: Wot teho čaſa ſo stanje, ſo budzeſze wý widžecz czlowjek ſa ſyn ſedžo na prawizy teje možy, a hdyž wón pschińdže w mróczelach tych njebeſe.”

W tuthm wuſnaczu je ſo ſzde ſłowęko wulzy wažne. „Wot teho čaſa”, wokomik je bliſko, hdyž ma ſo tutón wutwiaſanu wuſwobodziež, hdyž ma ſo tutón ſlaby wulzyſchnie pschekraſnici.

„Wý budzeſze widžecz”, Jeſuſ njebudze w njeſkutkowazym mērje, niz w potajnoſeži, kaž ſznanu ſprawna duscha Jana ſchęzenika, ſotrehož ſu pſched lětom ſkónczowali, nē, woni budža jeho pschekraſnjenje a poſvyschenje widžecz, dręje niz ſ wocžomaj, ale tola ſ tajkej wěſtoscžu, jako je wěſtoscž teho, kotryž ſ czelnymaj wocžomaj widži, budža woni psches naſhonjenje jeho pschekraſnjenje ſpóſnacž, kaž ſo ſpóſnaje Boža wſcha pschitomnoſež psches teho, kotryž je ſ hręchami wobčežený, a ſotremuž je ſwedomje wotuzilo: wón njewidži a tola widži, wón ſ czelnymaj wocžomaj njepoſnaje a tola ſpóſnaje ſ tajkej wěſtoscžu, ſo ſo ſ tym wſchę dwelowanje pschewinje.

„Czlowjeka ſsyna” budzeſze wý widžecz. S tuthm mjenom njeje ſo Jeſuſ nětko k prěnemu raſej mjenoval; tele mjenou bęſche wón hižo njelicžomne raſy ſa ſo nałożowal, wot ſpocžatka jeho ſkutkowanja bęſche to te mjenou, ſ ſotrež je ſo mjenoval, ſamón huſciszcho hac̄ ſ mjenom Božego ſsyna. Alle dženſniſche nałożowanje tuteho mjenia mějeſche něſhto zyle wožebite na ſebi. Po wſchem ſwizu dyrbjachu ſo pſkmatwuczeni poſlucharjo na widženje profety Daniela dopomnicž. Daniel widži, kaž ſo w jeho knihach na ſednym ſtawje w 13. a 14. ſchtuczny powjeda: „A hlej, jedyn pschińdże w njebijſkich mróczelach, jako czlowjſki ſsyn, hac̄ k temu staremu; a bě pſched njeho pschijedženy. Tón da jemu móz, czescz a kraleſtwo, ſo bych u jemu wſchitzu ludžo, narodu a jaſyki ſkulzili: jeho móz je węčna, kiž njeſańdże, a jeho kraleſtwo bjes kónza.” Jeſuſ wuſnaje ſo potajkim jako tón, kotryž je ſa knježerja nade wſchemi narodami wuſwoleny a poſtajeny. Schtóż paſ je hiſchę ſwazý a wjetſche, to je to: Wot teho čaſa ſo stanje, ſo budzeſze wý widžecz czlowjeka ſsyna „ſedžo na prawizy teje možy”. Wón njeknieži a njewupſcheczera ſwoju móz wot ſemſkeho tróna, nē, wot tróna Božego, ſi poſnoſežu Božich mózow knježi wón nad njebjeſami a nad ſemju. To dyrbjia woni ſpóſnacž. Poſeňdzenja Iſraelſkeho naroda budža ſa to ſwedežic̄, a budža to dopokaſac̄, ſo je tón wot nich ſaſiſnjeny czlowjek ſ wodžiczerjom wſchego ſweta. Stawisny ſweta budža ſtawisny jeho dobywanja.

A wý budzeſze widžecz, hdyž wón „pschińdże w mróczelach tych njebeſe”. Na njebijſkich mróczelach jeſdžic̄, to ręka, w ręczi profetow stareho ſluba wuhotowany bycz ſ Bojskej kraſnoſežu. „W mróczelach tych njebeſe ſ njebeſe ſ ſemi pschińc̄” ręka w ręczi profetow pschińc̄ ſ ſudej.

Sa iſraelſki lud pschińdże wot nětk čaſ ſudzenja. Iſrael je widział czlowjeka ſsyna ſedžecz na prawizy teje možy prěni raſ na ſwiatki, hdyž je poſvyscheny Jeſuſ na ſwojich hac̄ dotal ſlabych wuežomnikow Ducha wulaſ. Tónle Duch njeje wýſkola rada ſputac̄ mohla. Iſraelowe widženje, ſo czlowjeka ſsyn pschińdże na njebijſkich mróczelach, je ſo ſapocžalo, hdyž ſapocža podtlóczowanje romſkich bohotow džen a njeſnežomniſche bycz. Tehdy, 40 lět po tym, ſo bęchu ſidža Jeſu ſa ſchizowali, poſběhný ſo ſidowſki lud pscheczivo romſkej možy. Město wuſwobodzenja wot Romjanow ſnějachu ſapuſczenje Jeruſalema a roſpróſchenje iſraelſkeho luda mjeſe wſchemi narodami tuteho ſweta. Zyle jaſne bęſche ſa ſzde iſraelſke wuchy psches tute Jeſu ſowu ſłowo do pokazane, ſo psches jeho wuſnacze, ſo je wón ſsyn Boži, bě wuſprajene, ſo jemu Bojska kraſnoſež ſkulſcha a pschisteji. Tak dha mjeſche Kaiphaſ te ſwedeženje, ſotrež bęſche ſebi žadal; teho dla ſawola, ſwoju draſtu roſtorhnywſchi: „Wón je Boža hanil;

ichto my dale ſwēdow potriebam? Hlej, nětče wý jeho Bože hanjenje ſlyjcheli. Schto ſo wam ſda? Woni pak wotmolichu a džachu: Wón je ſmijercze winojty". (Sč. ſw. Mat. 26, 65. 66.) A tak běchu ſo roſhorili, ſo nětče woni, cíle radni knieza, ſami Jeſuha wobſtupuju, jemu do mjeswoča pluwaja, jeho ſi pjaſcemi bija a ſebi wot njeho žadaja, ſo by jim prajil, ſchto je jeho krjudowal, dokelž je wón tola Khrystuſ, a teho dla drje we wšichch wězach roſhwětleny.

Tole běſche drugi podawat pſched iſraelſkej wychinoſežu. Nětčo běſche na čaſh mér. Hdijz džen ſwitasche, ſapocža ſo tſecži džel.

Wysoka rada, kotař běſche ſo roſechla, ſeńde ſo ſi nowa. Rano pak ſradžichu ſebi wſchitzh wychiſchi měſchnizh a ſtarſchi teho luda na Jeſuha, ſo bychu jeho morili", řeka pola Mat. 27, 1. Njeſda ſo, ſo ſu Jeſuha ſi nowa pſchivjedli. Dale ſo nam ničo nadrobne wo tutym druhim poſedženju wyſkokeje radh w ſczenjach njeponjeda. Mojkertſho ſu žudnizh nětčo hakle ſwój hloß wotedali, kaž běſche to poſtaſene; pſchetož w přenim poſedženju ſta ſo wothloſowanje jenož pſches pſchiwołanje. Dale je ſo w druhim poſedženju bijeſe wſchego dwěla poſtaſilo, kaſt chzedža nětčo dale pola bohota poſraczowac̄. Wjele nad tym ſaležesche, kaſt běſche ſo ſe židowskeje ſtronh wſchho ſradowalo, a ſo ſo wſchho jenohloſnje a kruče dokonja a wot bohota žadasche. A tute mu druhemu hlovnemu dželej Jeſužoweho žudženja chzemy ſo nětčo wobročic̄.

(Potračowanje.)

Tajenje hréchow.

W kniejskim hoſeženu mějachu woſobni rejžomni wobjed. Mjes tymi hoſežemi běſchtaj bohataj kniesaj ſi zuseho kraja, ſtarſchi a mlödſchi. Tón mlödſchi bě kralovſki prynz, wot nana na přečki daty, ſo ſo we ſwěcze roſhladał by. Tón ſtarſchi bě dwórfki ſemjanski knies, mlödſchemu towařiſh a wodžer w zuſbach, ſobu daty wot krala.

Tola mjes ſobuhoſežemi njebeſche nikomu ſnate, ſchto po prawom ſtaj, dokelž běſchtaj w drasče, kaž wſchitzh pödlanszhy knieza.

Prynzej ſo ſa blidom njehoda ſta, ſo ſawadži do ſchkleñzhy czeřweneho wina, a te ſo na tón drohi rub linu.

Kucze tón ſtarſchi knies ſolniczku wſawſchi, ſi njej na tón woſidny blaſ zylu ſol ſypny, dokelž ta pſche tajke winowe blali pomha, a blaſ a ſol ſe ſwojim blidnym rubežkom wodže, ſo njeby to njeporadženčko nikomu na wočach bylo. —

Jedyn ſi tych hoſczi bě hžo po přenje poſoſy wobjeda wot blidā ſtanyl, a khodžesche na ſemju hladajo po jſtwje, jako by rjeſl, ſo ſa něčim pyta.

To běſche ſchedžiny mužik, ſdrasčeny ſi čornej ſuknju a dolhej, kaž pop.

Tón pſtywſchi, ſchto bě ſo na blidze ſtało, pſchitupi na dobo k blidej, tón rubež ſe ſele wſa a wotkry tón blaſ. Pſchi tym wón ſhoni, ſchtož w ſczenju ſwiateho Mateja (ſtam 10., 26) pſzane ſteji: „Ničo tak ſthowane njeje, ſo njeby na ſwětlo pſchischi!“

Taj kniesaj hladaschtaj ſi wulkimaj wočomaj, ſchto ſo dže tajtke po ſdacžu njeważny cžlowjet moħl do njeju měſhcz. A prynzowy wodžer ſakr ſi tón rubežkom ſaſo tón blaſ.

A hlej, hdijz tón prjedyſchi wotwodžer ſaſo do jeje bliſkoſeže pſchiūdže, wón, tón blaſ ſi nowa wotkrywſchi, ſbbrotva cžicho: „Kóždy blecžk budže pſched Bohom ſjawný!“

Njeby ſnadž někotryžkuli knies ſnjemdrjeny rjeſl: „Schto manoj ſi tobu? A pſche cžo ſo tafle do naju tykaſh?“

Wonaſ pak, ſdwornaj a pſchitojnaj doſcz, ſo nočzyschtaj ſobuhoſeži dla na njeho hōrſhiež. Bě jímaj ſhano na myſle pſchischi, ſo je to někajſi džiwnik, cžlowjet zybnjeneje hloježki, pak tola nikomu wadny a ſchłodny?

Abo ſwěczeſche jemu tak hōdnoſež a wažiwoſež ſi wočow, ſo wostaſchtaj ſi mijelkom?

Tón ras wosta tón rubež ſa ſoku ležo. A po ſkonečnym wobjedze džeschtaj wonaſ bjes hōrſhateho ſlowežka ſwój puež. —

Nichto njeſnicži žaneho ſwēdra a nječiſteho blaſa, jón wodžewſchi ſi rubežkom.

Nichto njeſnicži ſwojeho hrécha, njech jón pak přeje, pak ſe ſemi kryje.

Měniſch-li, ſyli ſwój ujeſkutk potajic̄ moħl, ſo moħl tón

na wěcžne wodžeth wostacž?

Njebudže na ſudnym dnju ſudniſka ruſa wſchitke tajidla, wſchitke te ſakrywý ſtorhnyež?

A měniſch-li ſhano, ſo budžesč ſlōſcze a hrěſhne njeſkutki ſakryc̄, hdijz winu ſarunacž pſtasch?

Njemyl ſo tak. Sarunacž winy, to wſchak je pěkný a pobožny ſutk. Alle něchtožkuli ſo nihdh a niſak ſarunacž njeda. A mjes tym ſo rumasch, ſhubiſh tón čaſh, kiž dyrbjal k druhim poczinkam ſlužic̄.

Abo moħl ſebi ſi tym, jeli ſy bohaty cžlowjet, ſe ſchaza, kotař ſchaz dobrych ſutkow a poczinkow ſeka, ſarunanje ſupic̄ a tak ſwój hréch tajic̄?

Ty prajich: „Njeſkym dže ſlyſhal a pſzane ſi wočomaj wiďzał, ſo ſu cži něhdyschi ſwječi wjaz dobreho cžinili, hdijzli je ſa nich ſi potriebu bylo?“

Mój luby, dopomu ſo tola tych ſłowow: „Hdijz wſchitko ſcze cžinili, ſchtož je wam ſasane bylo, dha rjeknje, ſo ničo, hac̄ njeuſhni wotrocžy, njeſceze!“ A wopomu, kotař najſwječiſchi ert je to ſi doſpolnej wěrnoſežu prajil, a njeſapomu niſak, ſchto ſu cži byli, kotař ſu dyrbjeli ſebi to doprajic̄ dac̄!

Ani jenicžki ſwiaty japoſchtoł njeje ſo poſkwalic̄ moħl: „Ja žaneje Božeje pſchikaſne pſchestupił njeſkym!“ Hdijz pak ſo ſi tymi tak ma, kaſt bychu cži woni, kotař ſekaju ſwječi, dže nimo ſwojeje woſmeryh pobožnych ſutkow načziniež móhli?

Cži něhduschi wbosy! Tež woni ſu khudži hubjeni hrěſhnizy byli a wumóžneho wodacža trébni.

Wopomu a roſpomu ſebi to ſwěru a jaſnje! Š kajimžkuli hréchom ſo ſnjeſchwarniſ ſy, tón wostanje na duschi žałostniſe woſidny brud; taj jón a krywaj, kaſkuli by chžyl! A njech ſnadž ſo pſched ſwětom radži, pſched tym wſhowidžathym ſwiaty, wóčkom pak nihdh.

Je tebi nětčo hréchow dla cžezno a ſtyſno? Brajich-li ſhano: „Njeje dha někajka rada a pomož ſa moju čornoblaku duschu? Dyrbju-li do wſchitkif týbaſow lět te woſidma na ſebi noſycež?“

Na to cži Bože ſlowo jenicžki wupoſkoj ſkieži. Hladaj a pſtaj, ſo ſebi ſi wěru a ſwěru tu jenicžku wupomož pſchi ſwojil by.

A chzesch-li rad wjedžec̄, ſchto je ta ſwjata wumóžna ſupiel, kotař cže wucžiſcžiſ móže, ſo by byl cžiſti a ſchwarny?

Wsmi ſwoju bibliju pſched ſo, a hladaj do přenjeho liſta ſwiateho Jana. Tam namakasch hžo w ſedmej ſchtucžy přenjeho ſtawa ſpoſoju pſche ſwoje ſtyſſi! *

Wſchelake ſi bliſka a ſi daloka.

Saúdženu nježelu mějache ſo přenje lětuſche ſerbſke lemscheaje, přeni ſrđcž po 50 létnym wobſtacžu ſerbſkif lemschenjow, w načhwilnej zyrkwi, kotař je ſo ſa klyžnu zyrkej natwarila. Spowjednu wucžbu mějache wodžer ſerbſkif lemschenjow knies farař rycer Žakub-Nježwačidliſki a předowanje knies archidiaconus Guda ſi Lubija. Kemscherjow běſche ſo jara wulka ſyła ſi Draždjan a woſolnoſež ſeschla, spowjednyh běſche 252, mjenujzy 116 mužſkif a 136 žónſkif.

Hdijz ſmih lubym cžitarjam a woſebje lubym dobročelam powjeſcž wo wbohich armeniſkif holičkach dali, kotař ſo ſa dobrowolne dary naſchich ſſerbow w ſyrotowni wotežahnu, je ſo nam nětčo tež piſało, ſchto holičk cžini, kotař ma mieno Hagob Kalaidschian. Nam ſo piſe: Wón je cžichi, pſchecželný holič, kotař wſchak najmuđriſhi njeje, jich wjele pak ſwojich towařſhov w pſchecželnym waſchnju pſchetrjechi. Lepſchi hac̄ w ſchulſkif dželach je wón w dželach rjemježlniſta, ke kotařmž ma wulku pſchitkiloſež. Hagobowu poſluſhnoſež ſhwali hoſpoſa, woſebje jeho cžiſtoſež pſchipóſnawa.

Saſo ſklyſhiny, ſo chze ſo ſerbſki wucžer do Němzow podacž. Dotalny wucžer w Přbowjach je ſo ſa měſčanskeho wucžerja w Döbelne wuſwolis, ſo tam jutry pſchecžyli. Bohužel bywa tale nuſa, ſo na ſerbſkif wucžerjach pobrachuje lěto a wjetſcha a žana nadžija njeje, ſo by ſo tutej nuſy hdij ſaſo wotpomhalo.

Sa zyrkwinſkeho wucžerja w Budyschinku je ſo knies wucžer Petrifik wuſwolis, kotař běſche hac̄ dotal ſi wucžerjom w Borku. Wón ſo pječza bórſy po jutrach do Budyschinka pſchecžyli.

— Na Budyskim gymnasiju je jich 13 maturitatne pruhwanje wobstalo. Nějes nimi lětža žadyn Šserb njeje.

— Tón čaž tu nětko je, hdźež našchi młodži kſcheczijenjo k Božemu wołtarzej stupja, so býchu ſwoj kſcheczí ſlub wobnowili a ſlubili, so chzedža ſwerni býč a wostacž ſwojemu Ćnjeſej a ſbóžnikej. Wón je tež čaž, w kotrymž kmotřja se ſwojeje pschibluskhoſeje, pschi ſwiatej kſcheczí ſwadateje, wustupja. My namy to waſchnje, so woni pschi konfirmazhji ſwojemu mótkej ſwoj poſledni dar tak rjez k roſzahnowanju na živjenje wobradža. A to ſebi nětko pschemyſluja, ſhco by něhdže najlepši a najwuzitniſhi dar byl. A wěſče je drje, so ho khudem da, ſhcož wón nuſnje potrjeba. Alle husto doſez ho tež wězow naſupi, kotrež ſu jenož ſa ſwonkownu pschu a młodych k temu ſaweduja, so býchu ſwoju myſl na to ſwonkowne ſložili. Hdźyž pak chzedža kmotřja dar dacž, kotryž woprawdze traje a tež ſwoje žohnowanje njeſe ſa pschichodne živjenje — chzemj jim dobru radu do wucha ſchepnuć: „Kupeże tím mótkam rjane pobožne a natwarjaze knihe — a to ſherbske.“ Maſche evangelsko-lutherſke knihowne towarzſtwo je wjèle kražnych knihow wudalo, kotrež ſo ſa tajſki dar pschihodža. Tajke knihe ſu doſtač pola knjesa Šsmolerja a tež kóždy knjies duchowny tajku knihu ſwojim woſhadnym rad wobſtara. Knjeho naſcheho knihownego towarzſtwo ſu ſawěſče rjane a hódne kmotřjaze darj a naſch mótk budže ſo nam džakowacž, hdźyž w nich namaka prawu ſylnoſež w bědženjach a ſpytowanjach teho živjenja.

— Kaf ſozialdemokratija wſchitſki dželaczerjow podtłoczuje, kotsiž jej njeſchitwiſuja, wo tým ſhonimy ſrudny pad, kotryž je ſo w bliſkoſci ſakſkeho města Mittweida mél. Skladnoſtne pschi wólbi do khezorſtowweho ſejma wopokaſa dželaczer ſwoju kralo-ſwernu myſl, ſhcož jeho towarzchojo tak ſa ſlo wſachu, so jeho tak doſho pschi džele wužmęſhowachu a hanjachu, hacž wón dobro-wolnje ſ džela wustupi. Tón dželaczer, kotryž pschi wſhem pscheczehanju na ſwojim wótczinskim ſmyſlenju twerdze džerzeſche, je ſpatal we wſchelakich dželaczeřinach dželo naſakacž, wón pak bu wſchudžom wotpoſanym ſ tym prajenjom, so ſo to ſ džiwanjom na druhich dželaczerjow ſtač njeſož. W tajkim wotmolwjenju, kotrež je ſo jemu psched krótkim wot jeneje fabriki doſtało, řeka: „Hdźyž tež temu tak bylo njeby, njeby ſo derje hodžalo, Wam dželo dacž, dokež našchi dželaczerjo Wam na žane waſchnje pscheczelnje ſmyſleni njeſku a my býchmy jenož ſ tym njemér načzinili.“ Tak daloko je po tajkim hižo pschischo, ſo dželaczer, jenož dokež wojemu kraje a wóznenmu kraje ſwernoſež džerži, žaneho džela azh njeſtanje, dokež to czi czećwjeni nochzedža. Hižo wot ie tón dželaczer bjes džela, a dokež ma ſo ſa žonu a džeczi ſ, móžemy ſebi myſlicž, ſo ſ wulkej staroſcžu do pschichoda hiađ

Jesuš hręſchnikow horje bjerje.

Něſhsto lět wjazy hacž ſto ſu ſo minyle, so je ſo tónle malý podawſ mél. W tamnym čažu běſche woſebje ſrudnje na ſwěſče. Kónz 18. lětſtotetka běſche žaložnje. Wſchitko khablaſche.

Tak khablaſche a ſhubi ſo potom pola ludži „džecza za wera“; kaž ſo ſasche, běſche to tež tak pola woſebneho muža a wýſkohoho ſaſtojnika w južnych provinzach naſcheho wózneho kraja. Wón ſo wſchón ſhubi w ſemſtich wězach, so po ſdacžu cziſče na teho Ćnjeſa a jeho wodženje ſapomni. Wo ſmjerči, wo ſudže a wo wěczuſeži ſo njeſpojedacze hdźyž bě wón pöbla, dokež by jenož ſwoje ſměchi mél. Woſebje pak nochzysche ničo wjedžecž wo ſbóžniku hręſchnikow a wo jeho wujednaňskim woporje na kſchizu. Horjeſtacze běſche jemu bajka a wumyſlenje.

Zyle naſopak hacž tón wbohi muž, běſche jeho mandželska. Wona běſche bohata w Ćnjeſu; wona pschede wſhem ſa tým ſtejſeſche, ſwojej džeczi k njemu dowjeſči, jej woczahnyč w bojoſczi a napominanju k temu Ćnjeſej, jej naſucicž w luboſczi k temu ſbóžnikoj žiwei bycž. Hubjenje jenož běſche, so by bjesbóžny nan wſchitko, ſhcož by macž dobreho ſymjenja do wutrobow džeczi wužyla, ſaſo ſe ſlóſtiſkej ruku potorhal.

To da Bóh tón Ćnjeſ khwilu hicž. Jego čažník dže jara husto pomalsko dže hacž čažník wjèle cžlowjekow. Skónčzne pak pschińdze ta hodžina, kotruž běſche tón Ćnjeſ dawno předy poſtaſiū.

Tedy džen cziſeſche muž ſe ſwojimaj džeczomaj wopht pola ſwojeho bližſeho pscheczela. Wón pak běſche tani dlěje wostał,

hacž běſche ſebi předy wotmyſliš, k temu běſche nōz jara cžmowa, jako ſo na dompučz podachu.

W tamnym čažu njebeču wſchudžom tajke dobre drohi a jěſdne pueže, kaž nětko w naſchim čažu. Duž ſo wós bórſh ſwroczi.

Džeczi wostaschtaj wobarnowanej, jandželjo běču jeju po Božej pschitkaſni ſtražowali. Nanej pak ſo hubjenje ſeńdze: jena ruča běſche ſlamana a hlowa czečko ſranjena. Wulke běču ſtrózele, a wjetſche hiſchě ſoloſcze. Žemu wudobý ſo ſ rta to ſlowo: „O Jeſu, ſmil ſo!“

Nad tuthmi ſlowami ſo džowcžicžka tak jara džiwaſche, ſo wona rjekny: „Ach nano! nětk tý tola teho Ćnjeſa Jeſuža pro-phyſh, wo kotrymž hewal ničo wjedžecž njechaſch. Wón tebi wěſče pomha, jeno ſo by ty chył jeho lubo měč.“

Sa tón wokomik nan wotmolwicž njeſožeſche a na dompučzu kaž tež poſdžiſho jeho napominanje teho džecža w najhľubſchej wutrobje hnijesche. Njeđzele doſho tón muž na khoroložu ležesche a džowcžicžka by jeho husto wophtała. Wona by jemu powjedała. Tedy džen to džecžo tež praji, ſo wſchědnje k temu Ćnjeſej ſo modli.

„Wo ežo prophyſh ty, mój lubuſchko?“ praschesche ſo nan.

„Ja teho ſbóžnika proſchu, ſo chył mi a tebi, lubej macžeri, nam wſchitkim, a wſchitkim cžlowjekam pomhacž, jeho prawje lubo měč a pschezo lepschi cžlowjekojo bycž;“ běſche wotmolwjenje.

Te ſlowa mózny ſacžiſchež cžinjachu a wón ſebi praji, ſo tajkeho dobroproſchenja ani najmjenje njeſaſluzi. „Ach, mój Božo, pomhaj mi, ſmil ſo nade mnú!“ ſdychowaſche wón.

A tón Ćnjeſ jeho wužlyſcha, hdźyž tež najprjedy cžiſče hinač, hacž wón ſebi to myſlesche.

„Ćnjeſ lekarjo, njebudže bórſh lepje? Kaf doſho tu hižo ležu a boloſče njepuſhča,“ tak njeſejerpliſje khory někotre dny po tym praji.

„Hdźyž budžecze njeſemrny, wěſče khetsiſho njepondze. Wy dyrbiče ſpytacž ſmerom bycž, to dže je jara ſtraſchna wěz,“ wotmolwi lekar, kiz mějſche kſcheczijanske ſmyſlenje.

Nětko hakle tón ſbitu muž přeni króč cžuſeſche wulku ſtysknoscž a bojoſež psched ſmjerču. Prjedy by ſo k temu ſmjal a prajil, ſo ſu to wěz ſa žom; prawy muž, kiz ſtajnje ſwoju pschibluskhoſež cžini, ſo bojecž njetrjeba; a ſhcož býchu te bjesbóžne rěcze hiſchě ſylo. Tale bojoſcž ſo tež wjazy ſhubicž njechaſche.

Seho mandželska, kotaž jeho ſwériu hlaſaſche, to pósna. Cžim horzischo ſo wona k Bohu woſaſche a tež džowcžicžka dale ſwoju jandželſku ſlužbu na khorym namje cžinjeſche. Wona běſche, kotaž jedyn džen praji: „O luby nano, ty budžesč wěſče ſtrów, tón Ćnjeſ Jeſuž ma tebie lubo!“

Tajke wjeſeſe doverjenje ma něſhsto dobywaze. Khory chyſe ſnajmjenſha ſpytacž, hacž jo tež njeboſudže. Wón po duchowneho pôzla, wo kotrymž předy njebeſche ničo wjedžecž chył. Taſko duchownemu ſwoje ſnuteſtowne hubjeniſtwo wuſkorži a tu cžwilo-wazu ſtaroſcž, ſo Bóh na jeho modlitwu njeponuſlucha, dokež je tajki bjesbóžny wužměr byl, tón jeho na Bože Slovo poſaſa, w kotrymž ſo pokutnemu hręſchnikej we wérje do Chrystuſa wo-dacze ſlubi. Potom ſo duchowny ſa khorym modleſche a jemu khierluſch „Mbj ſbóžnik je troſt hręſchnika!“ cžitasche. Wón mōžesche khoreho ſtróſtchniſcheho a měrnischeho wopuſhčicž.

Taſko duchowny ſaſo pschińdze, njebeſche jenož w jeho cželnym czećpjenju polepſchenje widžecž, ale wón běſche tež ſnuteſtowne dale pschischo, ſo běſche widžecž a ſkylſhceč, ſo „džecza za wera“ ſaſo pola njeho wotuči a ſo chyſe ſo k temu ſbóžnikoj podacž.

— Woprawdze do předka džecži, hdźyž tež niz bjes naſhwilneho khablanja. Taſko běſche wón cžiſče wuſtrowjeny, wón cžiſče hinaſche a lepsche živjenje ſapocža. Sbože ſwójbý běſche wulke, hacž runjež běču czeče ſažy.

Tajki je tón muž wostał hacž do ſwojeho ſbóžneho ſkónčzenja, kotrež mějſche w lěcze 1809.

Dalische dobrowolne darj ſa wbohe armeniſle ſyroti:

Albinus ſ Ženkez	3 hr.
Njemjenowaný ſ Bréſowa	5 =

Hromadže: 8 hr.

W mjenje wbohich ſyrotow praji wutrobow džak
Gólcž, redaktor.